

2003:45

Interpellation av Birgitta Rydell (fp) om arkitekttävling om nytt stadsbibliotek

I år, 2003, är det 75 år sedan en av Stockholms mest berömda byggnader, Stadsbiblioteket vid Sveavägen, invigdes. Arkitekt var Gunnar Asplund. Tillsammans med den dåvarande stadsbibliotekarien, Fredrik Hjelmqvist, hade han rest runt i USA och studerat moderna biblioteksbyggnader för att få idéer för att presentera för stadsbibliotekskommittén som hade tillsatts 1918.

Asplund och Hjelmqvist drevs båda av idén att biblioteken hade en viktig roll att fylla. Det första världskriget innebar slutet på det gamla samhället. Det moderna Sverige som skulle växa fram behövde människor med kunskaper. Människor från alla samhällsklasser måste kunna förkovra sig. Då skulle allmänna bibliotek där böcker stod framme i öppna hyllor, tillgängliga för alla, vara en murbräcka. Asplund och Hjelmqvist kom hem, inspirerade av utvecklingen på andra sidan Atlanten och särskilt med det nya folkbiblioteket i Detroit på näthinnan.

Resultatet blev det fantastiska Stadsbiblioteket i Stockholm, med sin kupol som ett tempel för böcker och kunskap. Ett omfamnande rum. Ett landmärke som har präglat Stockholmnarnas, svenskarnas, ja kanske hela världens syn på bibliotek. Arkitekturintresserade från hela världen vallfärdar till Stockholm för att se Asplunds enastående byggnad.

Men mycket har förändrats sedan 20-talet, och därmed och kraven på ett modernt bibliotek. Det livslånga lärandet är nödvändigt i ett samhälle som förändras i snabb takt. Biblioteken är öppna lärocentra, dit människor går och söker kunskaper, möter idéer och andra människor. De är också demokratiska mötesplatser dit alla har tillträde och rätt att få den information som finns. I den här meningen blir bra bibliotek med rika möjligheter till att söka kunskap i både tryckta medier och genom internet en konkurrensfördel som inget land kan mista.

Det traditionella biblioteksrummet uppfyller inte de krav som man måste ställa på moderna bibliotek i kunskapssamhället. I det moderna biblioteket måste det finnas plats för datorer med internet, sittgrupper för möten och

caféer. För precis som man gör hemma vill man göra på sitt bibliotek, till exempel ta en kopp kaffe när man läser eller jobbar med något. Besökaren ska inte mötas av stora informations- eller utlåningsdiskar. Bibliotekarien finns ute bland hyllorna och söker tillsammans med besökaren upp informationen. Rutinarbete som utlåning och inlämning måste ske automatiskt så att de anställda kan använda sin tid till kvalificerad service.

Biblioteksrummet måste vara vackert och funktionellt. Ett bibliotek är ett kreativt rum där tankar och idéer blir till och utbyts. Stockholms underbara stadsbibliotek är älskat och kommer att tjäna som bibliotek i långa tider framöver. Men det är inte byggt för alla de funktioner som ett modernt stadsbibliotek måste ha i en storstad som vill ligga i framkant i utvecklingen.

Sedan några år tillbaka har funderingar funnits hur ett nytt stadsbibliotek skulle kunna skapas. På folkpartiets initiativ fattades beslut om att påbörja ett arbete för att se hur en tillbyggnad eller ett komplement till Asplunds hus skulle kunna byggas. Kulturförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och gatu- och fastighetskontoret har börjat arbeta och uppdraget bekräftas i årets budget. En tanke har varit att använda Spelbomskans torg till ett nytt spännande hus som kan inrymma de funktioner som den gamla byggnaden inte kan. Andra placeringar i anslutning till Asplunds byggnad kan också vara aktuella.

På 20-talet gav Stockholms beslutsfattare biblioteket den bästa platsen och utseendet. Också nu, i början av ett nytt årtusende, kan vi se att biblioteksarkitekturen är på frammarsch. I många städer världen över byggs det nya bibliotek med spännande och nyskapande arkitektur t ex Köpenhamn, Oslo och holländska Delft. Det är uppenbart att man världen över ser de allmänna biblioteken som en helt omistlig del i kunskapsuppbyggnaden.

En tillbyggnad eller en byggnad i närheten av stadsbiblioteket är en händelse av internationellt intresse. Att matcha Asplunds berömda byggnad blir en arkitektonisk utmaning som är unik. Därför bör Stockholm utlysa en internationell arkitekttävling för att få det allra bästa. Med tanke på den nuvarande byggnadens berömmelse, kommer en sådan tävling att vara mycket attraktiv för de mest berömda arkitekterna.

Ett nytt stadsbibliotek skulle kunna bli 2000-talets komplement till 1900-talets mest omtyckta byggnad i Stockholm. En arkitekttävling för världens främsta biblioteksarkitekter som vill bygga i sin lärofader Asplunds anda, skulle kunna ge stockholmarna ett vackert rum där kunskap, fantasi och möten med människor skulle berika deras liv och bidra till kunskapsuppbyggnaden som Sverige och Stockholm så väl behöver.

Med anledning av detta vill jag ställa följande frågor till ansvarigt borgarråd:

1. Hur ser Du på Asplunds stadsbiblioteks framtid?
2. Vad gör Du för att ett nytt stadsbibliotek så snart som möjligt ska kunna byggas och invigas?
3. Tänker Du arbeta för att det utlyses en arkitekttävling där världens främsta arkitekter får komma med förslag till hur Gunnar Asplunds stadsbibliotek byggs till eller kompletteras med en ny byggnad bredvid?

Stockholm den 7 april 2003

Birgitta Rydell